

Økonomisk kvartalsoversigt

4. kvartal 2017

Udgivet: marts 2018

Introduktion

Økonomisk kvartaloversigt fra Danske Byggecentre giver et kort og koncentreret overblik over økonomiske forhold af betydning for branchen. Publikationen henvender sig til alle interesserede, men er skrevet med særligt henblik på beslutningstagere i medlemsvirksomhederne.

Økonomisk kvartaloversigt 4. kvartal 2017 bygger på materiale fra De Økonomiske Råd (de såkaldte vismænd), Energistyrelsen, Dansk Byggeri og Danmarks Nationalbank, samt på aktuelle tal fra Danmarks Statistik. Kvartaloversigten bygger ligeledes på Danske Byggecentres indsamling af data til belysning af udviklingen i medlemsvirksomhedernes omsætning. Denne indsamling af data forestås af IFO - Institut for Konjunkturanalyse.

Økonomisk kvartaloversigt 4. kvartal 2017 har fire afsnit:

1. Politiske anbefalinger
2. Status på dansk økonomi
3. Status i byggeriet
4. Byggecentrenes omsætning

Økonomisk kvartaloversigt er skrevet af Danske Byggecentres sekretariat - det må frit citeres og videreformidles mod behørig kildeangivelse.

Redaktionen er afsluttet 23. marts 2018.

Politiske anbefalinger

Hos Danske Byggecentre er vi tilfredse med, at regeringen i deres nye skatteaftale sammen med Dansk Folkeparti, har sænket skatten hos folk med de laveste indkomster. Vi mener at det er en aftale i den rigtige retning, men vi så helst at regeringen havde holdt fast i deres oprindelige skatteudspil fra august 2017, med skattelettelser til alle indkomstniveauer. I Danmark har vi brug for at alle giver en ekstra hånd med for at fortsætte det økonomiske opsving, og derfor ville skattelettelser til alle indkomstlag give en større positiv effekt på samfundsøkonomien.

I seneste kvartalsoversigt fra december 2017 henviste vi til De Økonomiske Råds produktivetsrapport "Produktivitet 2017", hvor der blev redegjort for at høj topskat kan svække produktiviteten. Det citat fortjener en gentagelse efter den seneste skatteaftale:

"De seneste reformer af arbejdsindkomstbeskatningen har reduceret marginalsatterne på arbejdsindkomst. Uagtet heraf er beskatningen af de højeste arbejdsindkomster fortsat relativt høj i Danmark. Høje marginalsatter på arbejdsindkomst kan begrundes ud fra fordelingshensyn, men hæmmer samtidig produktiviteten. Blandt andet vil høje marginalsatter på arbejdsindkomst begrænse afkastet ved at tage en uddannelse, ligesom de kan risikere at svække mobiliteten på arbejdsmarkedet."

Der er samtidig brug for reformer, der får folk på passiv forsørgelse ud på arbejdsmarkedet, og reformer, der kan få folk til at blive på arbejdsmarkedet et par år mere, så vi for alvor kan holde fast i det nuværende opsving.

BYGGERI'18, byggeriets fagmesse, er netop overstået, og her var der stor fokus på det bæredygtige byggeri. Både fra os som arrangører, men også fra udstillerne, som bl.a. bestod af en bred vifte af leverandører af byggematerialer til byggeriet. Hos Danske Byggecentre ser vi det som en utrolig positiv tendens vi er vidne til for tiden, med stort fokus på det bæredygtige byggeri fra alle byggeriets parter. Derfor ser vi også positivt på, at der ifølge en rundspørge fra BygTek på Christiansborg ser ud til at være bred politisk opbakning til at lade energieffektivisering af bygninger indgå i en ny energiaftale. Energiforbruget i bygninger udgør næsten 40 % af det samlede energiforbrug i Danmark, ifølge tal fra Energistyrelsen. Energien går primært til opvarmning, ventilation og belysning.

"Hos Danske Byggecentre ser vi det som utrolig positivt med den politiske opbakning til energieffektive bygninger i Danmark, så vores bygninger kan blive så energineutrale som muligt. Det vil samtidig være et stort bidrag til at nedbringe udledningen af drivhusgasser ved energiproduktion, til gavn for miljøet." Palle Thomsen, adm. direktør Danske Byggecentre.

Byggeriet har et utrolig højt ressourceforbrug i forhold til andre brancher, og byggeriet står for over 1/3 af alt produceret affald i Danmark. Derfor er det vigtigt at politikerne bliver ved med at sætte ambitiøse mål i Danmark, så vi i fremtiden kan nedbringe ressourceforbruget og affaldsproduktionen i byggeriet betragteligt.

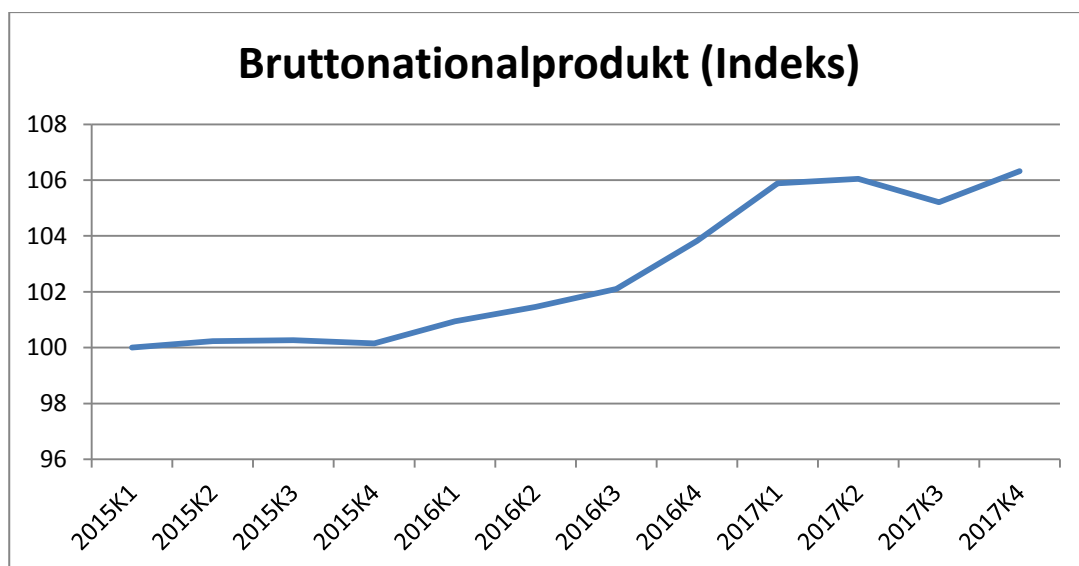
Status på dansk økonomi

Det går godt for dansk økonomi i øjeblikket, på trods af et mindre dyk i BNP i tredje kvartal 2017. Som nedenstående kurve viser, så er dykket i BNP i tredje kvartal 2017 skiftet ud med en stigning i fjerde kvartal 2017. I den seneste Økonomisk kvartalsoversigt fra december 2017 kunne vi berette, at der i ”kvartalsvist nationalregnskab 3. kv. 2017” med overskriften ”Dansk økonomi i bakgear” fra Danmarks Statistik blev udredet følgende:

”Afmætningen af økonomien i tredje kvartal er præget af fald i husholdningernes forbrug, hvor især anskaffelse af køretøjer faldt. Der ses også tilbagegang i industriproduktion og eksport.”

Faldet i anskaffelser af køretøjer var en klar indikation på de langsomme forhandlinger, der fandt sted da der skulle forhandles nye afgifter på biler under finanslovsforhandlinger i efteråret 2017.

Figur 1 - Bruttonationalprodukt (Indeks)

Kilde: Egen tilvirkning på tal fra Danmarks Statistik NKH02 marts 2018 (løbende priser, sæsonkorrigeret).

I fjerde kvartal 2017 steg BNP med 1 procent, når der korrigeres for prisudvikling og sæsonbevægelser i forhold til tredje kvartal 2017. Den samlede vækst i BNP for 2017 var på 2,1 % i forhold til 2016.

I ”Kvartalsvist nationalregnskab 4. kv. 2017” fra Danmarks Statistik bliver der pointeret at et øget forbrug stod for en stor andel af fremgangen i økonomien i fjerde kvartal. Her var det især bilsalget der kom i gang igen.

”I fjerde kvartal bidrog især bilsalget til fremgangen i privatforbruget på 1,3 %. Fraregnes anskaffelsen af køretøjer, steg privatforbruget således kun med 0,1 %.”

Det er altså tydeligt at se i hvor høj grad langsomme forhandlinger af politikerne kan påvirke den danske økonomi. Vi må håbe at politikerne i fremtiden vil kunne træffe hurtigere beslutninger - for det første, så en hel branche ikke går i stå, og for det andet, så vi ikke på samme måde oplever afmatninger i dansk økonomi.

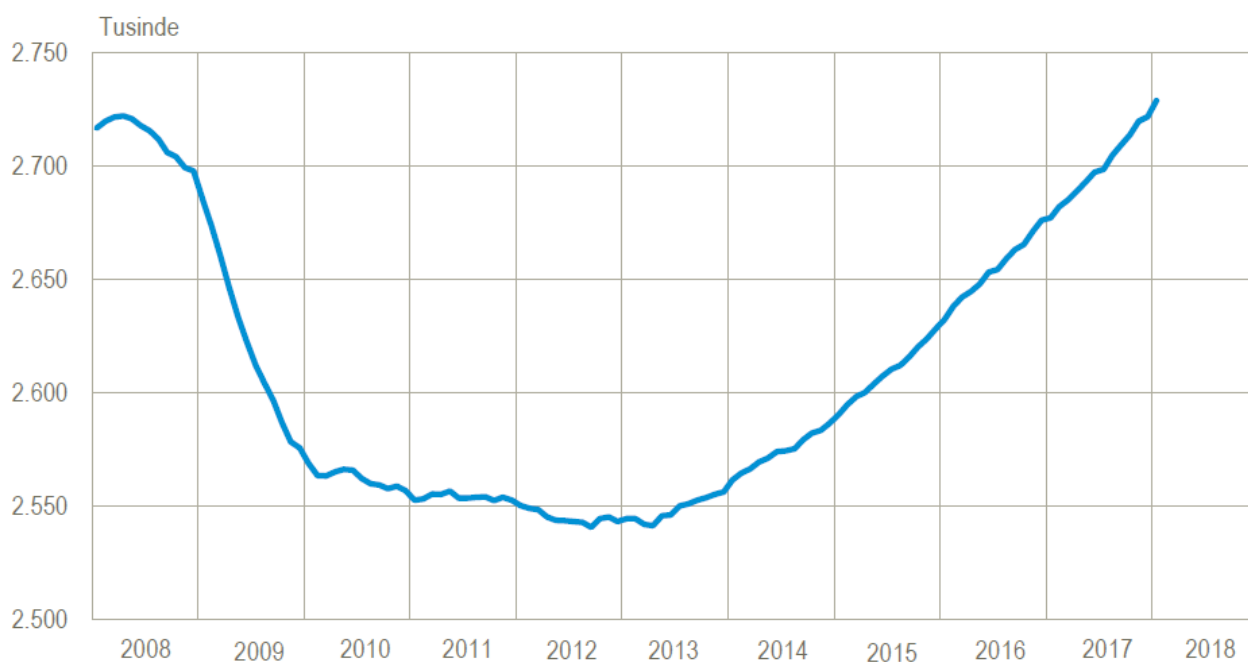
Sammenlignes Danmark med USA og EU, var der ifølge ”Kvartalsvist nationalregnskab 4. kv. 2017” højere vækst i Danmark i fjerde kvartal 2017, men hvis man betragter hele året var væksten lavere.

Den danske vækst var som sagt 1 % i fjerde kvartal 2017, og til sammenligning var USA og EU på 0,6 % i samme periode. Ser man til gengæld på hele 2017 var den danske vækst på 2,1 %, mens der i USA var en vækst på 2,3 % og i EU en vækst på 2,5 %. At Danmark havde en højere vækst end EU og USA i fjerde kvartal 2017 kan bl.a. tilskrives at der kom gang i bilsalget igen.

I forhold til den generelle beskæftigelse i Danmark har vi nu rundet det højeste antal lønmodtagere nogensinde. I januar 2018 var der i alt 2.728.800 personer med lønmodtagerjob. Det næsthøjeste antal var i april 2008, lige før finanskrisen, hvor der var 6.800 færre end i januar i år.

Figur 2 - Generel beskæftigelse

Personer med lønmodtagerjob, sæsonkorrigeret

Kilde: Nyt fra Danmarks Statistik 21. marts 2018, nr. 115.

Ifølge analyse fra Danmarks Nationalbank "Udsigter for dansk økonomi - marts 2018" bliver der skrevet, at dansk økonomi har taget hul på en højkonjunktur og der bliver spået fortsat fremgang i dansk økonomi de næste par år. Der bliver således skønnet at BNP vokser med 1,9 % i år, 1,8 % i 2019 og 1,7 % i 2020. Derudover er der bl.a. analyseret følgende for dansk økonomi:

"Der er også et opsving i gang på Danmarks eksportmarked, og euroområdet og USA er i begyndelsen af en højkonjunktur. Det giver gode muligheder for dansk eksport."

"Der er få ledige ressourcer på arbejdsmarkedet, men manglen på arbejdskraft har endnu ikke medført højere nominelle lønstigninger."

"Forbrugerpriserne udvikler sig fortsat svagt, og det underliggende prispres i økonomien er moderat."

"Stærke stimuli skubber på efterspørgslen. Forbrugertilliden er høj, og der er optimisme blandt virksomhederne. Der er gode forudsætninger for fortsat fremgang."

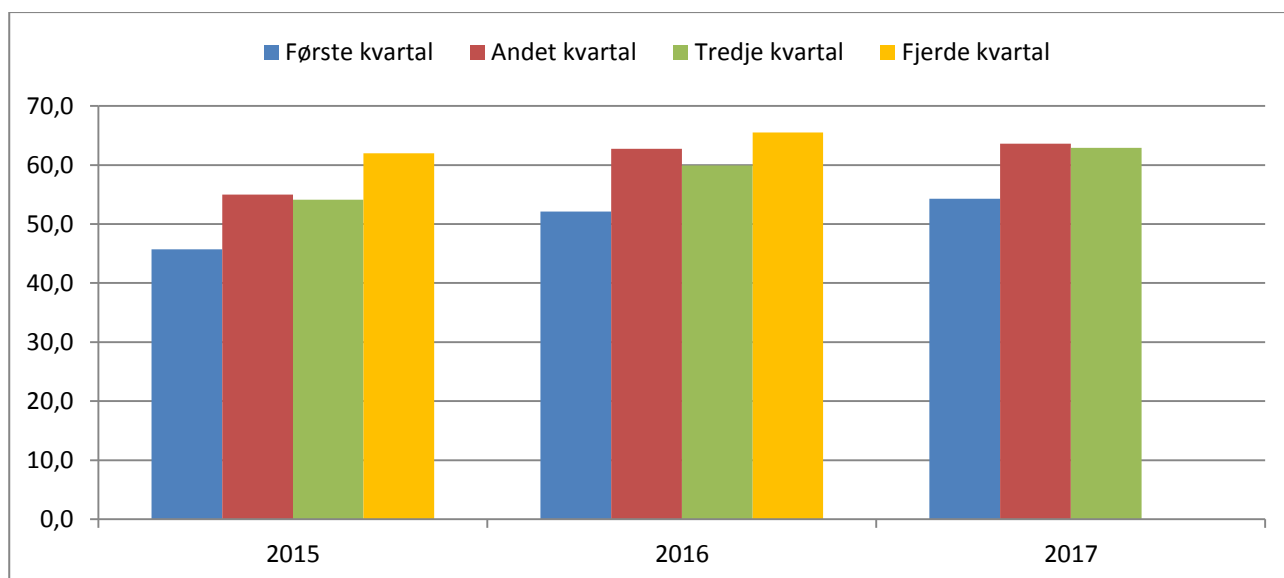
På trods af de positive udsigter bliver det også konkluderet i analysen, at regeringen bør være forberedt på, med kort varsel, at kunne iværksætte en forebyggende finanspolitisk opstramning for at dæmpe efterspørgslen, hvis der er tegn på overophedning.

Alt i alt kan det konkluderes, at det går det godt for dansk økonomi, og skal man tro Danmarks Nationalbanks analyser, vil fremgangen fortsætte de kommende år.

Status i byggeriet

Ligesom det går godt for Dansk økonomi, så går det også godt for byggeriet i Danmark. Nedenstående figur viser omsætningen indenfor bygge og anlæg i mia. kr. Selvom der ikke er kommet tal for fjerde kvartal 2017 i skrivende stund, virker det til at fjerde kvartal er det mest indbringende kvartal for bygge og anlæg. Omsætningen for fjerde kvartal var i 2016 på 65,5 mia. kr. mod 62 mia. i samme periode 2015. Hvis vi kigger på seneste tal for tredje kvartal 2017, så er omsætningen steget fra 54,1 mia. i tredje kvartal 2015 til 62,9 mia. kr. i tredje kvartal 2017. Det er en stigning på 16,26 %.

Figur 3 - Omsætning i bygge og anlæg

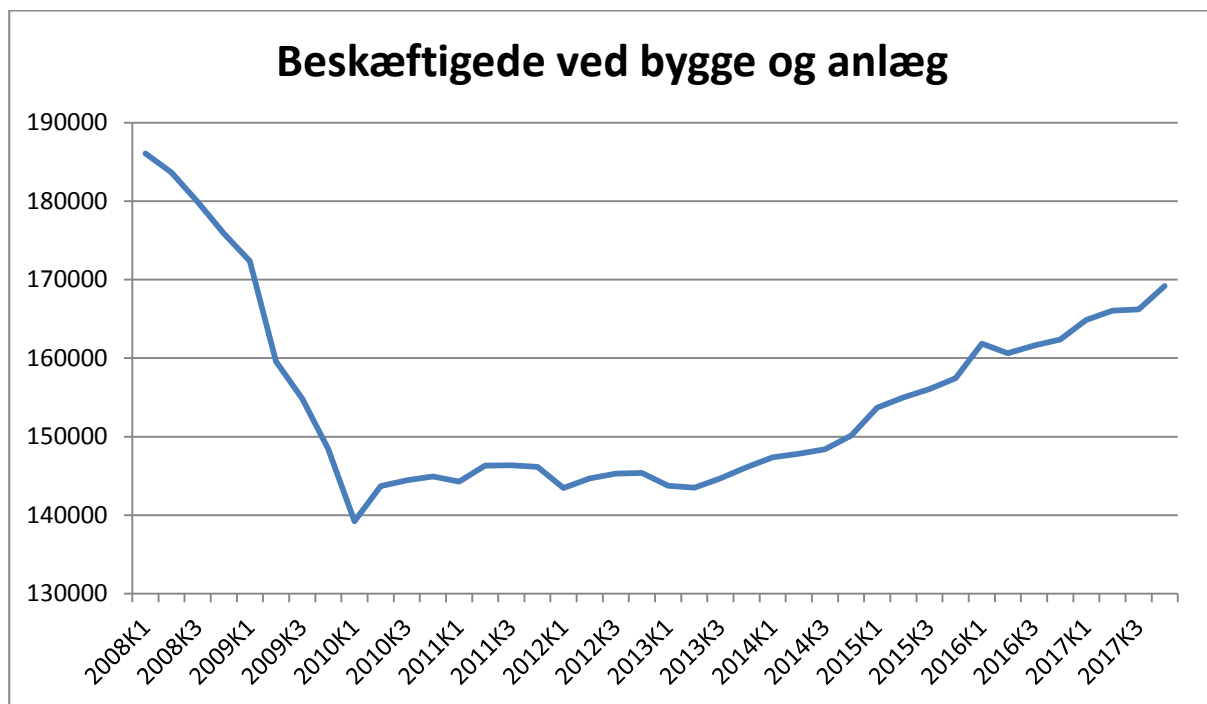
Kilde: Egen tilvirkning på tal fra Danmarks Statistik, BYGOMS1, marts 2018.

Det er især omsætningen indenfor nybyggeri der trækker omsætningsvæksten. Fra tredje kvartal 2016 til tredje kvartal 2017 steg omsætningen indenfor nybyggeri med 8,9 % fra 24,5 mia. kr. til 26,6 mia. kr. Omsætningstal fordelt efter arbejdets art for 2016 og 2017 kan læses herunder:

Mia. kr.	2016K1	2016K2	2016K3	2016K4	2017K1	2017K2	2017K3
Omsætning i alt	52,1	62,7	59,9	65,5	54,3	63,6	62,9
Nybyggeri og tilbygning i alt	21,6	25,5	24,5	27,3	23,6	27,5	26,6
Reparation og vedligeholdelse i alt	18,2	22,6	20,6	23,7	19,2	21,8	22,0
Anlægsvirksomhed i alt	9,8	11,8	12,3	11,5	9,4	11,8	11,8
Anden virksomhed i alt	2,6	2,8	2,4	3,0	2,1	2,5	2,5

Beskæftigelsen indenfor bygge- og anlægsbranchen var på 169.200 personer i fjerde kvartal 2017 mod 166.200 personer i tredje kvartal 2017, når der korrigeres for normale sæsonudsving. Det er en stigning på 1,8 %.

Figur 4 - bygge og anlæg beskæftigelse

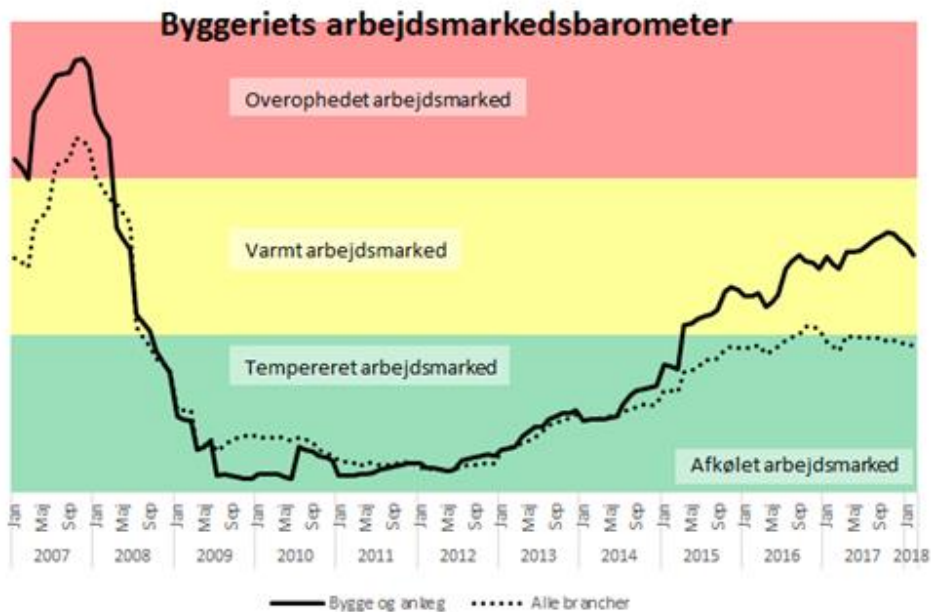

Kilde: Egen tilvirkning på tal fra Danmarks Statistik BYG1, marts 2018 (sæsonkorrigeret).

Når vi ser på ovenstående kurve har beskæftigelsen indenfor bygge og anlæg dog ikke nået samme højder som før krisen, hvilket den generelle beskæftigelse i Danmark har.

Dansk Byggeri har udarbejdet et nyt overophedningsbarometer, som illustrerer hvad status er på arbejdsmarkedet i både bygge- og anlægsbranchen og i erhvervslivet generelt. Barometeret viser, at byggeriet er den branche, der er mest presset lige nu, men dog stadig et stykke fra overophedning.

Figur 5 - Byggeriets arbejdsmarkedsbarometer

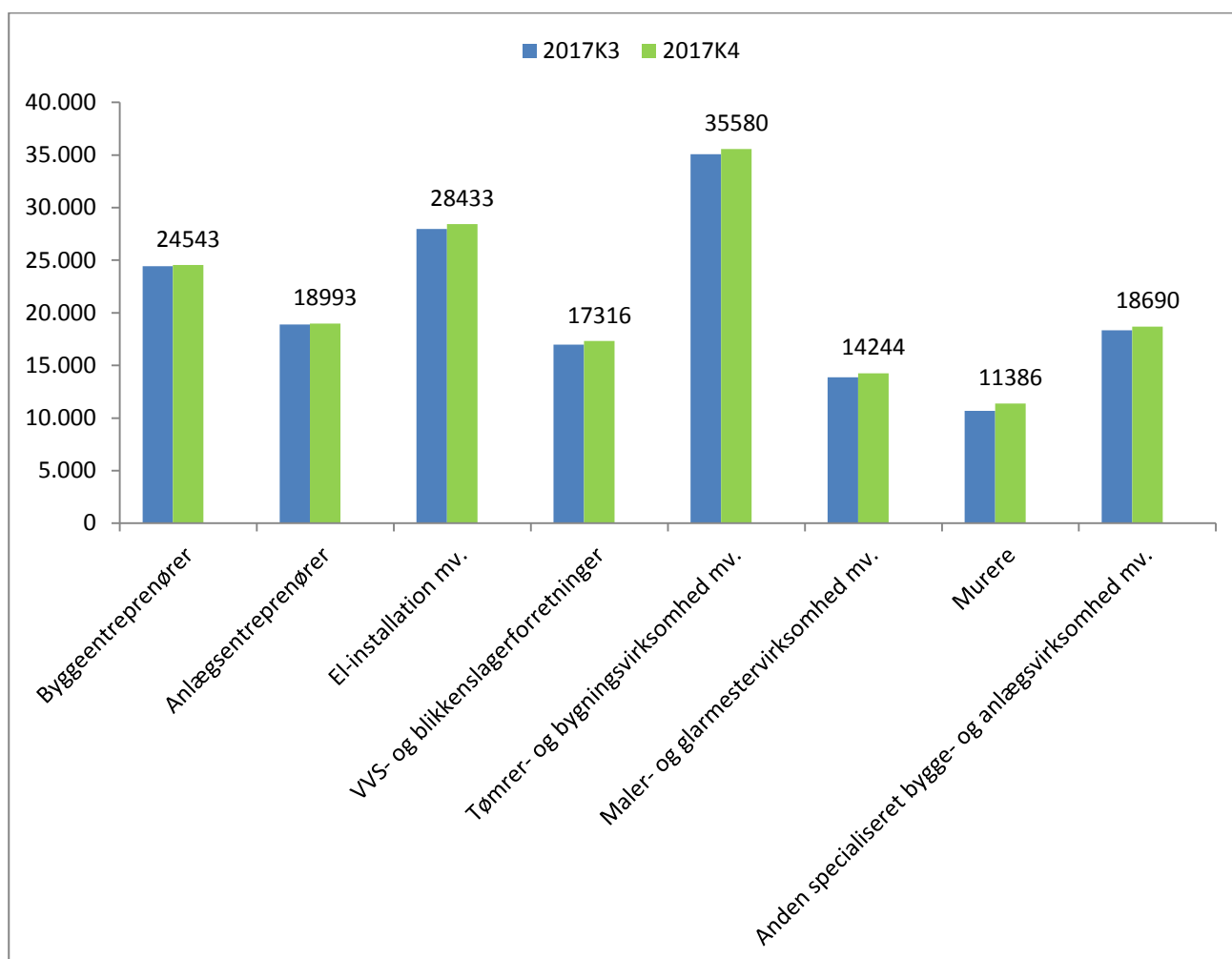
Kilde: Dansk Byggeri overophedningsbarometer 07-03-2018.

Barometeret er bygget op som et trafiklys med en grøn farve, der illustrerer et tempereret arbejdsmarked. En gul for det varme arbejdsmarked, og en rød for et arbejdsmarked, der er overophedet. Når man ser på alle brancher ligger de lige på grænsen af grøn og gul, mens bygge og anlæg er oppe i det gule felt, men stadig et stykke vej fra det røde overophedede arbejdsmarked. Til det varme arbejdsmarked siger Lars Storr-Hansen, adm. direktør i Dansk Byggeri:

”Der er ingen tvivl om, at der er længere mellem de dygtige medarbejdere, end der har været i mange år. Men situationen er ikke akut endnu. Det skyldes ikke mindst, at lønningerne ikke er steget så voldsomt, som vi så i 2006-2007”, siger adm. direktør Lars Storr-Hansen, Dansk Byggeri.

Dykker der dybere ned i beskæftigelsestallene for bygge og anlæg ses det, at det er murerbranchen der har haft den højeste vækst i antal beskæftigede fra tredje til fjerde kvartal 2017. Beskæftigelsen er steget med 6,5 % fra henholdsvis 10.687 murere i tredje kvartal 2017 til 11.386 murere i fjerde kvartal 2017. Dernæst følger malere og glarmestervirksomheder med en vækst i beskæftigelsen på 2,6 %. Der er beskæftiget flest tømrere i fjerde kvartal 2017, med 35.580 personer, efterfulgt af el-installatører mv. på 28.433 personer.

Figur 6 - Beskæftigede ved bygge og anlæg efter branche

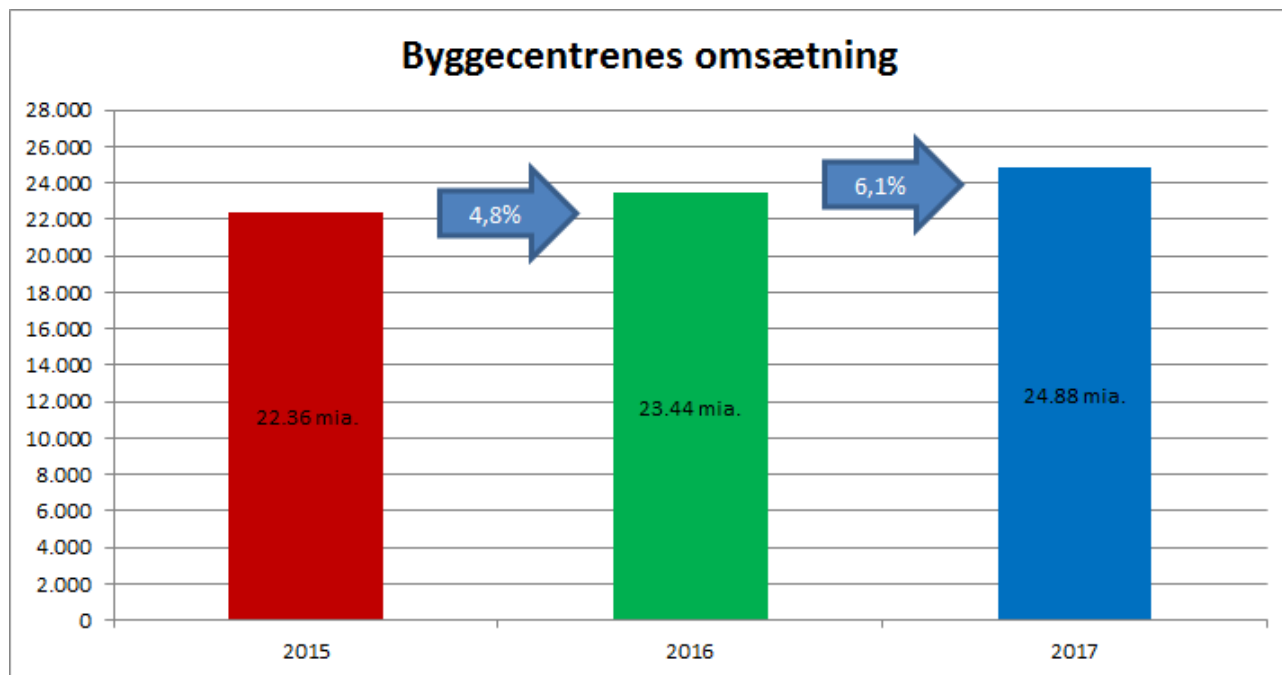
Kilde: Egen tilvirkning på tal fra Danmarks Statistik BYG1, marts 2018 (sæsonkorrigeret). Tallene er antal beskæftigede i fjerde kvartal 2017.

Byggecentrenes omsætning

IFO - Institut for Opinionsanalyse A/S indsamler på vegne af Danske Byggecentre aktuelle tal for omsætningen blandt de største medlemmer. Tallene indsamles fire gange årligt og præsenteres i en særlig branchestatistik, som udsendes til medlemsvirksomhederne. Den indsamlede statistik udgør cirka 78 % af det samlede marked.

Den senest tilgængelige statistik dækker udviklingen i 2015, 2016 og 2017.

Figur 7 - Byggecentrenes omsætning

Som figuren ovenfor illustrerer, så er væksten positiv for de danske byggecentre. Omsætningen hos Danske Byggecentres medlemsforretninger, der udgør ca. 78 % af den samlede branche, var på i alt 24,88 mia. kr. i 2017, hvilket er en vækst på 6,1 % i forhold til 2016. Dermed har der været en højere vækst end tilfældet var fra 2015 til 2016, hvor væksten var på 4,8 %.

Omsætningen er steget med ca. 1,4 mia. kr. i 2017 i forhold til 2016, og med 2,5 mia. kr. i forhold til 2015. Dette er en imponerende vækst, der illustrerer den generelle vækst, der har været i hele byggebranchen.